

Bryssel 16.11.2016
COM(2016) 732 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

Toinen raportti etenemisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia

I. JOHDANTO

Tämä on toinen kuukausiraportti etenemisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Se kattaa kaksi keskeistä pilaria: terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden ja niiden tukimekanismien torjunnan sekä puolustautumisvalmiuden ja selviytymiskyvyn lisäämisen kyseisten uhkien varalta. Ensimmäinen etenemisraportti¹, joka annettiin 12. lokakuuta 2016, kattoi ajanjakson huhtikuusta lokakuuhun 2016. Tässä tiedonannossa raportoidaan sen jälkeisestä edistymisestä ja arvioidaan tilannetta joulukuuhun 2016 saakka.

Vuosi sitten Pariisin iskuissa käytettiin uudelleen aktivoituja sotilasaseita tuhoisin seurauksin. Komission 18. marraskuuta 2015 antaman ehdotuksen pohjalta käytävät neuvottelut ampumasedirektiivin tarkistamisesta ovat edelleen umpikujassa, koska ehdotuksen sisältöä pyritään vesittämään. Työ on saatava päätökseen ennen tämän kuun loppua, jos haluamme kunnioittaa Pariisin uhrien muistoa ja myös täyttää kansalaisten oikeutetut odotukset siitä, että sotilasaseita ei saisi olla yksityisomistuksessa. Neuvottelut on saatava kiireellisesti päätökseen myös terrorismin torjuntaa koskevasta direktiivistä, jotta terrorismi ja sen tukeminen voidaan kriminalisoida kaikkialla unionissa. Lisäksi Schengenin rajasäännöstöä on muutettava, jotta voidaan tunnistaa takaisin palaavat terrorismiin osallistuvat vierastaistelijat ottamalla käyttöön kaikkien ulkorajat ylittävien henkilöiden järjestelmälliset tarkastukset.

Kuten komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker painotti unionin tilaa 2016 koskevassa puheessaan ja komissio totesi turvallisuuden lisäämisestä 14. syyskuuta 2016 antamassaan tiedonannossa², komissio vie eteenpäin muitakin rajavalvonnan lisäämistä koskevia tärkeitä toimenpiteitä, joilla terroristeilta viedään toimintamahdollisuudet. Näihin sisältyy esittää tänään esitettävä ehdotus EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä (ETIAS). Sen avulla voidaan tarkastaa ennakkoon niiden kolmansien maiden kansalaisten tiedot, jotka eivät tarvitse viisumia matkustaakseen unionin alueelle. Samaan kokonaisuuteen kuuluvat myös operatiiviset toimet, joita tarvitaan tarkastusten tiukentamiseen EU:n raja- ja rannikkovartioston perustamisen jälkeen EU:n ulkorajoilla. Komissio on myös edelleen tiivistänyt radikalisoitumisen vastaista työtään tehostamalla radikalisoitumisen torjuntaverkostoa, jotta voidaan estää haavoittuvassa asemassa olevien nuorten joutuminen terroristien värvääjien ja propagandan uhreiksi. Joulukuun raportin oheisasiakirjoina annetaan lopulliset ehdotukset, jotka liittyvät terrorismin rahoitusta koskevaan toimintasuunnitelmaan. Terroristeja estetään hankkimasta rahoitusta ehdotuksilla, jotka koskevat rahanpesun kriminalisointia, omaisuuden jäädyttämisen ja menetetyksi tuomitsemisen vastavuoroisen tunnustamisen lujittamista sekä laittomien käteismaksujen torjuntaa.

¹ Komission tiedonanto COM(2016) 670 final, annettu 12 päivänä lokakuuta 2016, ensimmäinen raportti etenemisestä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia.

² Tiedonanto COM(2016) 602 final, annettu 14 päivänä syyskuuta 2016, "Lisää turvallisuutta liikkuvuuden maailmassa: parannuksia tiedonvaihtoon terrorismin torjumiseksi ja vahvemmat ulkorajat".

II. TERRORISMIN JA JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN JA NIIDEN TUKIMEKANISMIEIN TORJUNNAN LUJITTAMINEN

a) Terrorismin torjunnan oikeudellinen kehys ja rahoituksen ja tuliaseiden saannin katkaiseminen

Pariisissa 13. marraskuuta 2015 toteutettujen iskujen vuosipäivän myötä EU:n on pikaisesti vahvistettava oikeudellista kehystä³ ja kykyään torjua terrorismia ja sitä tukevia mekanismeja. Lainsäätäjien on nyt sovittava marraskuun loppuun mennessä **ehdotuksesta direktiiviksi terrorismin torjumisesta**, jotta voidaan vahvistaa, että terrorismi, terrorismitarkoituksessa matkustaminen ja terroristien tukeminen ovat rikoksia kaikkialla unionissa ja vastataan uhrien tarpeisiin.

Kahden kolmikantaneuvottelun jälkeenkään lainsäätäjät eivät olleet päässeet yhteisymmärrykseen **ampuma-asedirektiivin** tarkistuksesta. Nämä neuvottelut on saatava taas käyntiin, jotta sotilaskäyttöön tarkoitettut rynnäkköaseet (myös puoliautomaattiseen käyttöön muunnetut aseet) saadaan pois kaduilta. Komission kanta on selvä: AK 47 Kalashnikov - ja AR 15 -tyyppisten puoliautomaattisten rynnäkköaseiden siviilikäyttö olisi kieltävä, koska ne on suunniteltu sotilaskäyttöön. Lyhyiden ja pitkien tuliaseiden lippaiden koko olisi rajoitettava enintään 10 patruunaan, ja niihin olisi sovellettava lupamenettelyä ja tiukkaa valvontaa. Myös poikkeuksia olisi rajoitettava ja valvottava tiukasti. EU-kansalaiset odottavat suojelunsa varmistamiseksi nopeaa edistymistä tällä alalla, minkä vuoksi tästä keskeisestä säädöksestä on päästävä sopimukseen ennen vuoden 2016 loppua. Komissio käynnistää samaan aikaan esimerkiksi EU:n ja Länsi-Balkanin oikeus- ja sisäasiainministerien kokouksessa 15. ja 16. joulukuuta 2016 uusia toimia, joilla laittomien ampuma-aseiden kauppa pyritään saamaan kuriin.

Neuvosto on hyväksynyt terroristien rahoituksen katkaisemiseksi tarvittavat säädökset al-Qaida - ja ISIL/Da'esh - järjestöjä koskevista EU:n yksipuolisista luetteloista.

Radikalisoitumisen ehkäiseminen ja torjuminen

Radikalisoitumisen ehkäiseminen on keskeinen osa EU:n terrorismintorjuntaa. ”Pehmeillä” keinoilla saavutetaan kovia tuloksia. Terroristien värvääjät ottavat kohteikseen nuoret ja haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät ja käyttävät hyväkseen syrjinnän, eristymisen ja tyytymättömyyden tunteita. Nämä ihmiset on tavoitettava ruohonjuuritason hankkeilla, jotka tarjoavat vaihtoehdon ja paremman suunnan. Tämän vuoksi komissio on perustanut radikalisoitumisen torjunnan verkoston (RAN), jossa kootaan yhteen paikallisia toimijoita ja jaetaan parhaita käytänteitä siitä, mikä toimii radikalisoitumisen torjunnassa, ja tukee sitä edelleen. Marraskuun 9. päivänä 2016 järjestetyssä **radikalisoitumisen torjunnan verkoston korkean tason konferenssissa** käynnistettiin uusi RAN Young -foorumi. Siinä kannustetaan nuoria osallistumaan aktiivisesti radikalisoitumisen ehkäisemiseen terroristien värvääjille keskeisessä kohderyhmässä. Komissio myös esitteli tietokannan, jossa säilytetään tietoja jäsenvaltioiden ennaltaehkäisevistä strategioista, lähestymistavoista ja toimintapolitiikoista. Toimintaa tuetaan uudella yhteyspisteiden verkostolla, jolla varmistetaan tehokas parhaiden käytäntöjen vaihto eri puolilla EU:ta. Radikalisoitumisen torjunnan verkosto on myös julkaissut kattavat ohjeet eurooppalaisten poliisien koulutusohjelmista, joissa käsitellään radikalisoitumisen eri näkökohtia. Työn tavoitteena on laatia jäsenvaltioille tarkistuslista

³ Erityisesti komission ehdotukset terrorismin torjuntaa koskevaksi direktiiviksi (COM(2015) 625 final) ja direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta (COM(2015) 750 final).

toimista, jotka on toteutettava, jotta voitaisiin tunnistaa takaisin palaavia terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita.

Radikalisoitumista pyritään estämään myös viemällä terroristeilta mahdollisuus pitää verkossa yllä propagandakanavia, joiden avulla he voivat välittää sanomaansa. Komissio järjestää 8. joulukuuta 2016 toisen EU:n internetfoorumin, johon osallistuvat komission, jäsenvaltioiden, Europolin ja keskeisten internetyhtiöiden edustajat. Kokouksen yhteydessä perustetaan sisällöstä ilmoittamiseen tarkoitettu yhteinen alusta, jolla nopeutetaan terrorismiin liittyvän sisällön poistamista verkosta, ja kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksia parantava ohjelma tehostamaan vastapropagandaa.

Komissio käyttää radikalisoitumisen torjunnassa myös koulutus- ja tutkimusresurssejaan, kuten **väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen ehkäisemisestä annetussa tiedonannossa**⁴ esitetään. Näitä toimia ovat muun muassa seuraavat:

- **Erasmus+ -ohjelma**, jonka puitteissa saatiin komission avulla vuonna 2016 käyttöön 200 miljoonaa euroa ruohonjuuritason koulutushankkeille, joilla edistetään sosiaalisia ja kansalaistaitoja, syrjimättömyyttä, sosiaalista osallisuutta, kriittistä ajattelua, medialukutaitoa sekä kulttuurien välistä ymmärtämystä. Käynnissä on yli 300 **nuorisohanketta** oppimiseen liittyvän liikkuvuuden alalla erityisesti aloilla, jotka liittyvät Pariisin julistukseen⁵, ja yli 1 700 laajempiin kysymyksiin liittyvää hanketta, joissa käsitellään kulttuurien välistä vuoropuhelua, sosiaalista osallisuutta ja yhteisvastuuta.
- **Tutkimuksen rahoittaminen** Horisontti 2020 -ohjelman puitteissa. Tavoitteena on selvittää väkivaltaiseen radikalisoitumiseen johtavat mekanismit, jotta yksittäiset ääritapaukset voidaan ennaltaehkäistä, tunnistaa nopeammin ja torjua.
- Käynnissä on 100 miljoonan euron rahoitus, jolla edistetään väkivaltaisten ääriliikkeiden torjuntaa kolmansissa maissa.

c) Rajatylittävän operatiivisen yhteistyön parantaminen EU:n virastojen tuella

EU:n virastoilla on keskeinen rooli Euroopan turvallisuusagendan täytäntöönpanossa. Komissio on sitoumuksensa mukaisesti vahvistanut **Europolin** toimintaa ehdottamalla 20 lisähenkilön palkkaamista Euroopan terrorismintorjuntakeskukseen, jotta voidaan parantaa sen valmiuksia vastata ympärivuorokautisesti jäsenvaltioille merkittävän terrorihyökkäyksen yhteydessä. Ehdotettu henkilöstölisäys täydentää niitä 35:tä työntekijää, joiden palkkaamiseen myönnettiin varat budjettivallan käyttäjän 13. huhtikuuta 2016 hyväksymässä EU:n lisätalousarviossa nro 1/2016⁶.

Eurojustilla on myös tärkeä rooli terrorismin torjunnassa kun otetaan huomioon nykyinen tilanne Irakissa ja Syyriassa ja takaisin palaaviin terrorismiin osallistuviin vierastaistelijoihin liittyvät kasvaneet riskit. Eurojust avustaa jo jäsenvaltioita monimutkaisissa rajatylittävissä tutkinnoissa, ja komissio kannustaa jäsenvaltioita käyttämään Eurojustia yhteisissä tutkintaryhmissä, jotta voidaan lujittaa terrorismiin osallistuviin vierastaistelijoihin kohdistettavia oikeudellisia vastatoimia. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat

⁴ COM(2016) 679 final.

⁵ Pariisin julistus, annettu 17. maaliskuuta 2015, kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla.

⁶ COM(2016) 679 final.

toimenpiteet noudattaakseen **eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä**⁷ annetun direktiivin täytäntöönpanolle annettua määräaika, joka on 22. toukokuuta 2017. Eurooppalainen tutkintamääräys helpottaa ja nopeuttaa todisteiden keräämistä ja siirtämistä.

III. PUOLUSTAUTUMISVALMIUDEN JA SELVIITYMISKYVYN LISÄÄMINEN

a) Tiedonvaihdon parantaminen

Tuloksellinen ja kohdennettu tietojenvaihto on keskeinen väline terrorismin torjunnassa. Komissio kannustaa aktiivisesti jäsenvaltioita panemaan **EU:n matkustajarekisteriä (PNR) koskevan direktiivin** täytäntöön, jotta voidaan varmistaa, että täytäntöönpano etenee suunnitellusti kohti toukokuun 2018määräaika. Direktiivissä jäsenvaltiot veloitetaan keräämään tietoja lentoyhtiöiden matkustajista, minkä lisäksi tietoja on kyettävä analysoimaan toimintamallien ja poikkeamien havaitsemiseksi. Edellisen etenemisraportin jälkeen komissio on lähettänyt kirjeen yhdelletoista jäsenvaltiolle, jotka eivät ole vielä aloittaneet matkustajarekisterin täytäntöönpanoa, ja tarjonnut lisätukea. Komissio aikoo esittää parempaa sääntelyä koskevan täytäntöönpanosuunnitelman ennen marraskuun 2016 loppua. Kyseinen täytäntöönpanosuunnitelma opastaa jäsenvaltioita yksilöimällä välitavoitteet PNR-järjestelmän perustamisen keskeisille osatekijöille ja määrittämällä eri tukimuodot (oikeudelliset, tekniset ja taloudelliset), joilla komissio auttaa ja tukee oikea-aikaista ja tuloksellista täytäntöönpanoa.

Rajatyöläisten rikollisuuden ja terrorismin torjunta edellyttää tehokkaita yhteistyökanavia eri lainvalvontaviranomaisten välillä. Raja-alueilla **poliisi- ja tulliyhteistyökeskukset (PCCC)** yhdistävät eri jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset. Lokakuussa 2016 50 poliisi- ja tulliyhteistyökeskuksen edustajat eri puolilta Eurooppaa kokoontuivat Europolin päämajassa pohtimaan keinoja parantaa poliisi- ja tulliyhteistyökeskusten keskeisiä tehtäviä, tietojenvaihtoa ja yhteistyötä Europolin ja eurooppalaisen raja- ja merivartioston kanssa.

b) Tietojärjestelmien lujittaminen ja tietoaukkujen paikkaaminen

Lokakuussa 2016 kokoontunut Eurooppa-neuvosto ilmaisi tukensa komission ehdottamalle **EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmälle (ETIAS)**⁸, jolla voidaan tehdä etukäteistarkastuksia viisumivaatimuksesta vapautetuilta matkustajilta. Komissio antoi 16. marraskuuta ehdotuksen asetukseksi ETIAS-järjestelmän perustamisesta. ETIAS on automatisoitu esikartoitusjärjestelmä, jolla yksilöidään mahdolliset muuttoliikkeeseen ja turvallisuuteen liittyvät riskit ennen viisumivaatimuksesta vapautettujen matkustajien saapumista EU:n ulkorajoille. Viisuminhakijoiden tiedot rekisteröidään nykyään viisumitietojärjestelmään (VIS), mutta viisumivaatimuksesta vapautettujen henkilöiden tiedot saadaan ainoastaan matkustusasiakirjoista, kun he saapuvat. Tällä hetkellä käytävissä ei ole tietoja EU:hun maaraajojen kautta saapuvista viisumivaatimuksesta vapautetuista henkilöistä ennen heidän saapumistaan EU:n ulkorajalle. ETIAS-järjestelmä tukee myös EU:n viisumivapauspolitiikkaa ja vahvistaa Schengen-alueen rajavalvontaa.

Paremmiin valvotuihin rajoihin, jotka on liitetty toisiinsa tietojärjestelmillä, ovat keskeinen väline pyrittäessä havaitsemaan takaisin palaavia terroristitaistelijoita ja muita potentiaalisia terroristeja. Pariisin iskut toivat esiin useisiin erillisiin tietojärjestelmiin liittyvät puutteet, kun kentällä toimivat lainvartijat eivät pystyneet tekemään kaikki tietokannat kattavia tarkastuksia yksittäisistä henkilöistä. Komissio työskentelee aktiivisesti parantaakseen rajaturvallisuuden

⁷ Direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä.

⁸ Eurooppa-neuvosto 31/16, 21. lokakuuta 2016.

ja sisäisen turvallisuuden tietojärjestelmien yhteentoimivuutta prosessissa, jonka se aloitti aiemmin tänä vuonna.⁹ Komissio valmistelee **yhteistä hakuliittymää**, josta on tarkoitus tulla keskeinen väline ja joka tuottaa todellisia hyötyjä jäsenvaltioiden lainvalvonta-, raja- ja maahanmuuttoviranomaisille. Näin voitaisiin luoda keskitetty tekninen portaali vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA) hoitamille järjestelmille. Tällainen yhteinen hakuliittymä ei korvaisi kansallisia liittymiä, vaan täydentäisi niitä ja olisi kaikkien jäsenvaltioiden saatavilla järjestelmiin pääsyä ja niiden käyttöä koskevien voimassa olevien sääntöjen mukaisesti. Komissio on pyytänyt tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevää **korkean tason asiantuntijaryhmää** laatimaan havainnoistaan väliraportin vuoden 2016 aikana.

Komissio esitti 14. lokakuuta 2016 viisumitietojärjestelmän (VIS) soveltamista koskevan arviointikertomuksen. Siinä analysoidaan tapoja, joilla tarkastukset suoritetaan EU:n ulkorajoilla käyttämällä sormenjalkia ja biometrisiä tunnisteita, sekä lainvalvontaviranomaisten käyttämää järjestelmää, jolla ehkäistään, havaitaan ja tutkitaan terrorismirikoksia ja muita vakavia rikoksia. VIS on edelleen yksi edistyneimmistä järjestelmistä alallaan. Sen kautta oli maaliskuun 2016 loppuun mennessä rekisteröity lähes 23 miljoonaa viisumihakemusta ja 18,8 miljoonaa sormenjälkeä. Kuitenkin jäsenvaltiot tarkastavat vain puolet myönnettyistä viisumeista VIS-järjestelmän avulla ulkorajoilla, ja järjestelmän käyttö lainvalvontatarkoituksiin on edelleen hajanaista. Komissio aikoo vastata näihin VIS-järjestelmän käyttöä koskeviin haasteisiin yhdessä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa hyödyntäen parhaita käytänteitä niistä jäsenvaltioista, jotka jo käyttävät järjestelmää täysipainoisesti.

c) Turvallisuuden parantaminen ulkorajoilla

Tärkeä askel EU:n ulkorajojen turvallisuuden lisäämisessä oli **eurooppalaisen raja- ja merivartioston** perustaminen 6. lokakuuta 2016. Kunkin jäsenvaltion on nyt osallistuttava nopean toiminnan reserviin, joka on viraston käytettävissä oleva rajavartijoista ja muusta tarvittavasta henkilöstöstä koostuva pysyvä joukko. Virasto voi hyödyntää tätä reserviä lyhyellä varoitusajalla reagoidakseen kiireelliseen tilanteeseen ulkorajalla tai käynnistääkseen nopean rajaintervention. Lokakuussa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien¹⁰ mukaisesti henkilöstö ja laitteisto olisi otettava käyttöön siten, että nopean toiminnan koko kapasiteetti on hyödynnettävissä vuoden loppuun mennessä. Konkreettisenä esimerkkinä eurooppalaisen raja- ja merivartioston yhteistyöstä EU:n rajojen ulkopuolella on päätetty parantaa kolmansien maiden viranomaisten analyysi-, ennaltaehkäisy- ja toimintakapasiteettia, erityisesti Afrikassa. Näin tehostetaan maahanmuuttajia salakuljettavien rikollisverkostojen toiminnan torjuntaa sekä edistetään todellisen luottamuksen rakentamista ja verkostoitumista keskeisten maiden välillä.

Lokakuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto¹¹ kehotti myös hyväksymään pikaisesti komission ehdottaman tarkistetun **Schengenin rajasäännösten**, jolla lisätään turvallisuutta aloittamalla kaikkia EU:n ulkorajan ylittäviä matkustajia koskevat järjestelmälliset tarkastukset. Koska näillä tarkistuksilla on keskeinen merkitys terrorismin torjunnassa ja niillä autetaan erityisesti tunnistamaan takaisin palaavat terrorismiin osallistuvat vierastaistelijat, lainsäätäjien olisi saavutettava muutoksista nopeasti yhteisymmärrys ennen tämän vuoden loppua.

⁹ COM(2016) 205 final, 6. huhtikuuta 2016.

¹⁰ Eurooppa-neuvosto 31/16, 21. lokakuuta 2016.

¹¹ Eurooppa-neuvosto 31/16, 21. lokakuuta 2016.

Komissio esittää joulukuussa ensimmäiset ehdotukset, joilla parannetaan **Schengenin tietojärjestelmän (SIS)** toimintoja, erityisesti lainvalvontatarkoituksia varten. SIS-järjestelmän tehokkuuden maksimoimiseksi rajavartijoiden on verrattava järjestelmällisesti kaikkien ulkorajan ylittävien henkilöiden tietoja järjestelmässä oleviin tietoihin. Odottaessa yhteisymmärrystä Schengenin rajasäännöstön muuttamisesta jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että terrorismiin osallistuvia vierastaistelijoita koskevia **yhteisiä riski-indikaattoreita** sovelletaan täysimääräisesti yhdessä eurooppalaisen raja- ja merivartioston antamien päivitettyjen ohjeiden kanssa.

Matkustusasiakirjoihin ja henkilöllisyyteen liittyvät petokset ovat kasvava turvallisuusuhka, kuten Pariisin iskujen tekijöiden käyttämät väärät henkilöllisyydet osoittavat. Komissio esittää joulukuussa toimintasuunnitelman, jolla parannetaan matkustusasiakirjojen turvatekijöitä.

Ulkorajojen turvallisuuden tehostaminen ei liity ainoastaan yksittäisiin matkailijoihin vaan myös tavaroihin, joiden osalta tulliviranomaiset ovat etulinjassa. **Lastitietojen ennakoilmoitusjärjestelmää (ICS 2.0)** uudistetaan sen laajentamiseksi ja ajanmukaistamiseksi, jotta tietoturvallisen EU:n tietokannan kautta saadaan elinkeinonharjoittajilta tavaroiden liikkeistä enemmän ja paremmanlaatuista tietoa, joka on kaikkien tulliviranomaisten saatavilla. Tarkoituksena on poistaa nykyiset rajoitteet (kattavia tietoja ei ole niiden puutteellisen määrän ja laadun vuoksi; tietojen saatavuus on vähäistä asianomaisissa jäsenvaltioissa; tietojen käyttöä varten ei ole tarpeeksi valmiuksia). Neuvosto aikoo antaa asiasta päätelmät joulukuussa 2016.

d) EU:n turvallisuuden parantaminen EU:n ulkopuolisten tahojen kanssa käytävällä vuoropuhelulla

Koska terrorismi on kansainvälistä, eivätkä terroristit kunnioita rajoja, EU jatkaa aktiivisesti neuvotteluja naapurimaiden ja muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa kehittääkseen toimivia turvallisuuteen liittyviä ja terrorisminvastaisia kumppanuuksia.

Viime aikoina on tehty muun muassa seuraavanlaista yhteistyötä:

- EU:n edustustojen ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjen välistä koordinoitua on tiivistetty nimittämällä kolme uutta **terrorismintorjunnan/turvallisuusalan asiantuntijaa** Bosnia ja Hertsegovinaan, Libanoniin ja Tšadiin. Näitä asiantuntijoita on nyt yhteensä 14.
- Israelissa 13. syyskuuta järjestetyssä terrorismin vastaisessa **EU-Israel-vuoropuhelussa** käsiteltiin yhteistyön lisäämistä terrorismin rahoituksen, väkivaltaisten ääriliikkeiden ja muun kuin perinteisen terrorismin torjunnassa sekä matkustajarekisterien käytössä ja liikenteen turvaamisessa.
- Komission yksiköiden, Euroopan ulkosuhdehallinnon ja EU:n terrorismintorjunnan koordinaattorin **Egyptiin** 6 ja 7. syyskuuta 2016 tekemän yhteisvierailun aikana sovittiin yhteistyöstä monissa turvallisuusasioissa.
- EU:n viranomaiset järjestivät **Irakissa** 26. ja 27. syyskuuta 2016 seminaarin, jossa jaettiin terrorismin torjuntaan liittyviä parhaita käytänteitä.

e) Kansalaisten ja kriittisen infrastruktuurin suojeleminen

Liikenteen turvaaminen on keskeinen osa-alue, kun vahvistetaan selviytymiskykyä unionissa. Komissio pyrkii parhaillaan vahvistamaan EU:n sääntelykehystä. Vaikka lentoliikennettä koskevat toimet on jo toteutettu, on tarpeen säilyttää suojelun taso ja ennakoida tulevia uhkia, kuten saapuvien lentojen turvallisuusnäkökohtia ja maaliikennealueen suojelua. Komissio järjesti 7. ja 8. marraskuuta 2016 julkisten alueiden suojelua koskevan konferenssin, johon osallistui liikenne-, tiedustelu- ja teollisuusalojen

kansallisia ja kansainvälisiä asiantuntijoita. Asiakysymyksissä keskityttiin julkisen liikenteen käyttämien alueiden turvaamiseen.

Komissio keskittää toimiaan myös liikennesektorien **riskienarviointiin**. Komissio sai vastikään yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa valmiiksi **lentorahdin** turvallisuutta koskevan riskienarvioinnin kuudennen kierroksen sekä **konfliktialueista lentoliikenteelle** aiheutuvien riskien arvioinnin kolmannen kierroksen.

Komissio tarkastelee parhaillaan myös **meri- ja maaliikennettä**, erityisesti risteily- ja lauttapalveluja, joita käyttää suuri määrä matkustajia. Rautatieliikenteen osalta komissio on määrittelemässä riskiperusteista, oikeasuhteista ja kestävästä yhteistä lähestymistapaa. Komissio on saanut juuri valmiiksi vaikutustenarvioinnin toimintavaihtoehtoista, joilla parannetaan turvallisuutta Euroopan **suurten nopeuksien junissa ja kansainvälisessä rautatieliikenteessä**.

Komissio on myös tehostanut **yhteistyötään strategisten kumppanien kanssa** analysoimalla **kriittisen infrastruktuurin suojelua** Yhdysvaltain kotimaisesta turvallisuudesta vastaavan viraston (Department of Homeland Security) ja Kanadan vastaavan viranomaisen (Public Safety Canada) kanssa. Komission ja näiden kumppanien edustajat tapasivat syyskuussa syventääkseen keskustelua elintärkeiden infrastruktuurien suojaamisen, verkkoturvallisuuden ja tietoverkkojen sietokyvyn tärkeimmistä tekijöistä ja tiivistääkseen yhteistyötä keskeisillä **räjähteisiin** liittyvillä aloilla, esimerkkeinä niiden havaitseminen, koulutus ja tiedonvaihto.

V. PÄÄTELMÄT

Pariisissa 13. marraskuuta 2015 tehdyistä kauhistuttavista terrori-iskuista on kulunut vuosi. Komissio, EU:n virastot ja jäsenvaltiot ovat toteuttaneet monenlaisia lainsäädännön ulkopuolisia toimia, joilla edetään kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin kiireellisesti, jotta terroristeille ei jää tilaa toimia. Lainsäätäjien on saavutettava pikaisesti tässä kuussa yhteisymmärrys terrorismin torjuntaa koskevasta direktiiviehdotuksesta, asedirektiivin ehdotetusta tarkistamisesta ja Schengenin rajasäännöstöön ehdotetuista muutoksista. Lisäviiveet hyödyttävät ainoastaan terroristeja, jotka haluavat tuhota elämäntapamme.

Ulkorajojen valvontajärjestelmien vahvistamista koskeva työ (mukaan lukien ETIAS), eurooppalaisen raja- ja merivartioston toiminnan aloittaminen ja ehdotetut muutokset Schengenin rajasäännöstöön ovat tärkeitä osatekijöitä EU:n vastatessa uhkaan, jonka takaisin palaavat terrorismiin osallistuvat vierastaistelijat aiheuttavat. Lainsäätäjien on nyt keskityttävä ensisijaisesti näihin asioihin.

Vaikka radikalisoitumisen torjunnan verkoston kautta tehtävä ruohonjuuritason työ radikalisoitumisen estämiseksi on pitkän aikavälin hanke, se on erittäin tärkeää ja edellyttää välitöntä ja voimakasta sitoutumista ja tukea EU:n tasolla.

Komissio aikoo jatkossakin edistää Euroopan turvallisuusagendan täytäntöönpanoa sekä etenemistä kohti toimivaa ja todellista turvallisuusunionia. Komissio raportoi saavutetusta edistyksestä joulukuussa. Jäljempänä esitettyjen keskeisten välitavoitteiden lisäksi joulukuun raportissa kartoitetaan kehitystä verkkorikollisuuden torjunnan ja tietoverkkojen turvallisuuden aloilla sekä tietotekniikkayritysten kanssa käynnissä olevaa työtä radikalisoitumisen torjumiseksi verkossa.

TULEVIEN KUUKAUSIEN TÄRKEIMMÄT KYSYMYKSET JA TAPAHTUMAT:

TERRORISMIN JA JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN

JA NIIDEN TUKIMEKANISMIIEN TORJUNNAN LUJITTAMINEN

a) Terrorismin torjunnan oikeudellinen kehys ja rahoituksen ja tulliaseiden saannin katkaiseminen

- Euroopan parlamentin ja neuvoston on kiireellisesti, vuoden 2016 loppuun mennessä, hyväksyttävä ehdotus direktiiviksi terrorismin torjunnasta ja saavutettava yhteisymmärrys ampuma-asedirektiivin tarkistamisesta ennen vuoden loppua.
- Komissio esittää joulukuussa paketin ehdotuksia, joilla tehostetaan terrorismin rahoituksen torjuntaa. Ehdotukset koskevat rahanpesun kriminalisointia, omaisuuden jäädyttämisen ja menetetyksi tuomitsemisen vastavuoroisen tunnustamisen lujittamista sekä laittomien käteismaksujen torjuntaa.

b) Radikalisoitumisen ehkäiseminen ja torjuminen

- EU:n internetfoorumin toisessa korkean tason kokouksessa 8. joulukuuta 2016 valmistellaan lisätoimia, joilla torjutaan verkossa tapahtuvaa radikalisoitumista ja terroristipropagandaa. Kokouksessa perustetaan sisällöstä ilmoittamiseen tarkoitettu yhteinen alusta sekä kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen tähtäävä ohjelma.

PUOLUSTAUTUMISVALMIUDEN JA SELVIYTYMISKYVYN LISÄÄMINEN

a) Tiedonvaihdon parantaminen

- Komissio esittää matkustajarekisterin osalta parempaa sääntelyä koskevan täytäntöönpanosuunnitelman ennen marraskuun 2016 loppua.

b) Tietojärjestelmien lujittaminen ja tietoaukkojen paikkaaminen

- Komissio kehottaa lainsäätäjiä aloittamaan kiireellisesti sen ehdottaman EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) käsittelyn.
- Tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevä korkean tason asiantuntijaryhmä laatii väliraporttinsa ennen vuoden 2016 loppua.

c) Turvallisuuden parantaminen ulkorajoilla

- Komissio kehottaa lainsäätäjiä sopimaan järjestelmällisiä tarkastuksia koskevasta Schengenin rajasäännösten kohdennetusta tarkistamisesta, jotta komission ehdotus voidaan hyväksyä ennen vuoden loppua.
- Komissio antaa joulukuussa tiedonannon toimintasuunnitelmasta, jolla parannetaan matkustusasiakirjojen yleisiä turvatekijöitä.

d) Kansalaisten ja kriittisen infrastruktuurin suojeleminen

- Komissio nopeuttaa työtään määritelläkseen meri- ja maaliikenteen turvallisuutta varten yhteisen lähestymistavan, jonka pitäisi olla riskiperusteinen, oikeasuhteinen ja kestävä.